Lietas arhīva Nr. A42-01459-22/36
ECLI:LV:ADRJJTN:2022:0602.A420145922.4.S

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
JELGAVAS TIESU NAMS

S P R I E D U
L a t v i j a s v ā r d ā

Jelgavā 2022. gada 2. jūnijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese S. Ozola,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc pieteicēja /pers. C/ pieteikuma par Tukuma novada pašvaldības faktiskās rīcības, nesniedzot atbildi pēc būtības uz 2021. gada 25. jūlija iesniegumu, atzīšanu par prettiesisku un atlīdzinājuma noteikšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs 2021. gada 25. jūlijā vērsās ar iesniegumu Tukuma novada domē, ar lūgumu aizliegt pasākumu rīkotājiem pašvaldības teritorijā izvirzīt prasības apmeklētājiem uzrādīt Covid-19 negatīvu testu vai pārslimošanas/vakcinācijas sertifikātu un izlemt jautājumu par to, lai pieteicējs 2021. gada 28. jūlijā var apmeklēt Šlokenbekas muižu bez nelikumīgo prasību izpildīšanas, un jūlijā/augustā pieteicējs neizjustu diskrimināciju.

Tukuma novada pašvaldības (turpmāk – pašvaldība) izpilddirektors 2021. gada 28. jūlijā sniedza atbildi Nr. TND/5-2/21/2480, informējot, ka saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 360 "Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai" (turpmāk – noteikumi Nr. 360; spēkā līdz 11.10.2021.) no 2021. gada 15. jūnija ir atļauts kultūras pasākumus – kino un teātra izrādes, koncertus, izstādes, muzejpedagoģiskās un izglītojošās norises – apmeklēt arī personām ar negatīvu Covid-19 testu. Norādīts uz noteikumu Nr.360 38.$^{3\,4}$ punktu, kādas drošības prasības jāievēro pasākumos jaukta tipa publikai, kādi epidemioloģiskās drošības pasākumi jāievēro tikai vakcinētām un Covid-19 pārslimojušām personām. Skaidrots, ka kultūras pasākuma organizators ir tiesīgs izvēlēties un informēt sabiedrību par pasākuma organizēšanas modeli – vai pasākums paredzēts tikai vakcinētām/Covid-19 pārslimojušām personām vai arī vakcinētām/Covid-19 pārslimojušām, ar negatīvu Covid-19 testu pasākumu apmeklējošām personām un bērniem līdz 12 gadu vecumam.

Pieteicējs ar 2021. gada 28. jūlija iesniegumu vērsās pašvaldībā ar jautājumu par ierobežojumu (tā atcelšanu) apmeklēt muzejus, izstādes un citus pasākumus Tukuma novadā un lai pasākumu organizētāji nepiemērotu diskriminējošās prasības.

Pašvaldības izpilddirektors 2021. gada 30. augustā sniedza atbildi Nr. TND/5-2/21/2888, kurā norādīja, ka pasākumu rīkotājiem ir tiesības izvēlēties, vai pasākums ir paredzēts tikai vakcinētām/Covid-19 pārslimojušām personām vai ar negatīvu Covid-19 testu apmeklējošām personām, un šādas prasības atbilst noteikumos Nr. 360 noteiktajām prasībām. Skaidrots, ka pašvaldības teritorijā notiekošo pasākumu veidu izvēlas pasākumu rīkotājs, nevis pašvaldība (tās izpilddirektors).

2021. gada 30. augusta atbildes vēstuli pieteicējs 2021. gada 27. novembrī apstrīdēja domes priekšsēdētājam, norādot, ka tajā nav ietverts juridiskais pamatojums (tiesību normas) un novilcināts atbildes sniegšanas termiņš, kā arī lūgts noteikt nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu kopā 1800 *euro*.

Pašvaldības priekšsēdētāja 2021. gada 22. decembra atbildes vēstulē Nr. TND/1-24/21/5064 pieteicējam atkārtoti norādīts uz 2021. gada 30. augusta atbildes vēstulē sniegto skaidrojumu; atbildes sniegšanas termiņš – viens mēnesis – ir ievērots; līdz ar to nav pamata nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumam.

[2] Pieteicējs Administratīvajā rajona tiesā iesniedza pieteikumu par pašvaldības faktiskās rīcības, nesniedzot atbildi pēc būtības uz 2021. gada 25. jūlija iesniegumu, atzīšanu par prettiesisku un atlīdzinājuma noteikšanu, norādot turpmāko (*cik vien objektīvi to var saprast*).

[2.1] Pieteicējs ir vēlējies apmeklēt vairākus Tukuma novadā organizētus pasākumus bez Covid?19 negatīva testa vai pārslimošanas/vakcinācijas sertifikāta uzrādīšanas, bet pasākumu organizētāju izvirzītās prasības liedza pieteicējam apmeklēt šādus pasākumus. Pieteicējs uzskata, ka šādas prasības pasākumu organizētājiem izvirzījusi Tukuma novada dome un, ka Ministru kabinets ir atcēlis diskriminējošās prasības, kas bija ietvertas noteikumos Nr. 360.

Saistībā ar minēto pieteicējs vērsās pašvaldībā, lai pārtrauktu nelikumības, bet pašvaldība noraidīja pieteicēja iesniegumu ar formālu norādi, ka ierobežojumi atbilst noteikumiem Nr. 360. Savukārt pieteicējs uzskata, ka noteikumos Nr. 360 nav ietvertas tādas prasības, kas noteiktu uzņēmēju tiesības pieprasīt Covid-19 sertifikātu.

[2.2] Atbilde netika sniegta uzreiz, bet gan ar novilcināšanos (vairāk kā pēc mēneša), lai ar tiešu nolūku nodarītu pieteicējam kaitējumu; 2021. gada 25. jūlija iesniegums reģistrēts sestajā dienā pēc tās saņemšanas e-pastā.

[2.3] Pieteicējs lūdz noteikt atlīdzinājumu – pienākumu pašvaldībai publiski atvainoties.

[3] Pašvaldība rakstveida paskaidrojumā tiesai norāda, ka pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz turpmāko.

[3.1] Uz vienu no sūdzībām, kas pašvaldībā saņemta 2021. gada 26. jūlijā, atbilde ir sniegta divu dienu laikā ar skaidrojumu par spēkā esošiem

normatīviem aktiem un to, ka pasākuma organizators izvēlas režīmu (zaļu, sarkanu vai dzeltenu), kādā pasākums notiek.

[3.2] Atlīdzinājumam nav nekāda pamata, jo pieteikumā nav norādīts, kā pašvaldības faktiskā rīcība ietekmējusi pieteicēju. Valstī noteikto ierobežojumu ievērošana publisku pasākumu norisē bija saistoša jebkuram pasākuma organizatoram, tai skaitā, pašvaldības iestādēm un kapitālsabiedrībām.

[3.3] Nepatiess ir pieteicēja norādītais, ka viņa 2021. gada 25. jūlija sūdzība ir reģistrēta sestajā dienā pēc saņemšanas e-pastā, jo tā ir reģistrēta 2021. gada 26. jūlijā.

Motīvu daļa

[4] Lietā pastāv strīds, vai pieteicējam ir sniegta atbilde pēc būtības uz viņa iesniegumu par pašvaldības kompetencē esošu jautājumu.

[5] Kā noteic Latvijas Republikas Satversmes 104. pants, tad ikvienam ir tiesības likumā paredzētajā veidā vērsties valsts un pašvaldību iestādē ar iesniegumiem un saņemt atbildi pēc būtības.

Kārtību, kādā šīs tiesības ir īstenojamas, noteic Iesniegumu likums, proti, atbilstoši tā 2. panta pirmajai daļai šis likums nosaka kārtību, kādā privātpersona iesniedz un iestāde izskata dokumentu, kurā ietverts iestādes kompetencē esošs lūgums, sūdzība, priekšlikums vai jautājums, un atbild uz to.

Saskaņā ar Iesniegumu likuma 3. panta pirmo daļu iesniegumu iesniedz iestādei, kuras kompetencē ir izskatīt iesniegumu pilnībā vai kādā tā daļā. Savukārt 5. panta pirmā daļa tostarp paredz, ka iestāde iesniegumu izskata, vadoties pēc tā satura.

Tiesu praksē skaidrots, ka atbildes sniegšana uz iesniegumu aprobežojas tieši ar atbildi uz iesniegumu un neietver citas faktiskās vai tiesiskās darbības, kuras iestāde varētu veikt savas kompetences ietvaros (*Senāta 2007. gada 8. marta sprieduma lietā Nr. SKA-69/2007 (A42157904) 8. punkts*). Pienākums ir sniegt atbildi, kurā ir izvērtēti uzdotie jautājumi un tie motivēti atbildēti (*Senāta 2008. gada 21. aprīļa sprieduma lietā Nr. SKA-22/2008 (A42250105) 17. punkts*).

No minētā secināms, ka iestādei, saņemot personas iesniegumu, ir pienākums iepazīties *ar tā saturu* un *sniegt atbildi pēc būtības*, proti, tādu atbildi, kas tieši un nepastarpināti attiecas uz personas uzdotajiem jautājumiem konkrētās iestādes kompetences jomā.

Līdz ar to tiesai izskatāmajā lietā jāpārbauda, vai pašvaldība, izskatot pieteicēja iesniegumu, ir to izskatījusi atbilstoši Iesniegumu likumā noteiktajām prasībām, – atbilstoši iesnieguma saturam atbildējusi uz pieteicēja uzdotajiem jautājumiem pašvaldības kompetences jomā.

[6] Tātad šīs lietas ietvaros ir pārbaudāms, vai pašvaldība ir pienācīgi atbildējusi uz pieteicēja 2021. gada 25. un 28. jūlija iesniegumiem par valstī noteiktajiem epidemioloģiskās drošības pasākumiem un ierobežojumiem saistībā ar Covid-19 infekcijas izplatību (uzrādīt Covid-19 negatīvu testu vai pārslimošanas/vakcinācijas sertifikātu; turpmāk – Covid-19 sertifikāts). Proti, vēršoties pašvaldībā ar minētajiem iesniegumiem, pieteicējs izteicis iebildumus pret to, ka Tukuma novadā organizētajos publiskajos pasākumos pasākumu rīkotāji pieprasa uzrādīt Covid-19 sertifikātu.

[7] Noteikumu Nr. 360 (šeit un turpmāk – redakcijā, kas bija spēkā iesniegumu saņemšanas laikā pašvaldībā) II sadaļā ir noteikti pulcēšanās ierobežojumi – aizliegti publiskie pasākumi klātienē, izņemot publiskus pasākumus atbilstoši šo noteikumu 14.^{6}, 21., 38.^{27} un 38.^{34} punktā noteiktajai kārtībai. Proti, izņēmums no aizlieguma pulcēties, piemēram, pieļaujamais personu skaits ārtelpās – ne vairāk kā 1000 personas, saistīts ar šo noteikumu 38.^{27} un 38.^{34} punktā ietverto prasību izpildi – šīm personām jābūt Covid-19 sertifikātam.

Turklāt tieši noteikumu Nr. 360 38.$^{3\,4}$ punktā ir ietvertas prasības, kā minētās personas var piedalīties publiskos pasākumos un saņemt pakalpojumus klātienē (tostarp izklaides un kultūras (kino un teātra izrādes, koncerti, izstādes, muzejpedagoģiskas un izglītojošas norises u. c.)), un kas nodrošina šo prasību izpildi, – pēc *pakalpojuma sniedzēja* norīkotas personas vai kontrolējošo institūciju pieprasījuma uzrāda sadarbspējīgu sertifikātu, kas apliecina atbilstību šo noteikumu 38.^{34} punktā minētajām prasībām (*noteikumu Nr. 360 38.^{34} 3. apakšpunkts*). Noteikumu Nr. 360 38.^{35} punktā tieši ir noteikts, ka pasākuma rīkotājam ir tiesības izmantot no pasākuma apmeklētājiem saņemto personalizēto informāciju (tālruņa numuru, e-pastu), lai informētu par pasākuma apmeklējuma drošības prasībām, kā arī par pasākuma atcelšanu, pārcelšanu vai apmeklētāja vietas anulēšanu.

[8] Tādējādi, kā izriet no iepriekš norādītā Ministru kabineta noteikumos kā ārējā normatīvajā aktā ietvertā regulējuma, visā valsts teritorijā ir noteikta vienota kārtība un ierobežojumi publisku pasākumu apmeklēšanai un šo prasību izpildes nodrošināšanai. Šie noteikumi neparedz katrai pašvaldībai atsevišķi pieņemt dažāda veida lēmumus, kas būtu atkarīgi no attiecīgās situācijas pašvaldības teritorijā vai kādas vienas personas interesēs.

Līdz ar to tiesa secina, ka pašvaldības atbildēs pieteicējam pamatoti tika norādīts uz noteikumos Nr. 360 ietverto regulējumu arī Tukuma novada teritorijā rīkoto publisko pasākumu apmeklēšanai neatkarīgi no tā, vai to organizē pašvaldības institūcija vai privātpersona (uzņēmējs).

[9] Vērtējot, vai pieteicējam ir atbildēts pēc būtības uz uzdotajiem jautājumiem, vērā ņemams iesniegumu saturs.

Šajā lietā būtisks ir apstāklis par stilu, kādā uzrakstīti iesniegumi: pieteicēja iesniegumos norādītais ir juceklīgs, pārsvarā satur dažādus apgalvojumus par pašvaldības iestāžu prettiesisku darbību konstatēšanu, apgalvojumu formā izsakot pieņēmumus par iestāžu un personu izdarītiem pārkāpumiem vai Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai noteiktajiem pasākumiem, kas ievērojami apgrūtina izprast pieteicēja uzdotos jautājumus.

Vienlaikus tiesa konstatē, ka pašvaldība atbildot, ir mēģinājusi iedziļināties iesniegumu tekstā un atbildējusi pēc būtības atbilstoši iesniegumu saturam, tādējādi ievērojot labas pārvaldības principu. Tas, ka atbilžu saturs neatbilst pieteicēja priekšstatam par vēlamo atbildi, tās tomēr attiecas uz pieteicēja uzdotajiem jautājumiem.

Administratīvo tiesu judikatūrā ir nostiprinājusies atziņa, ka personai no iestādes nav tiesību prasīt konkrēta satura atbildi (*Senāta 2013. gada 9. decembra lēmuma lietā Nr. SKA-1121/2013 5. punkts*). Nozīme ir tam, ka iestādes atbildes attiecas uz personas uzdotajiem jautājumiem, nevis tam, vai atbildes saturs precīzi atbilst personas priekšstatam par vēlamo atbildi (*Senāta 2010. gada 26. novembra lēmuma lietā Nr. SKA-785/2010 8. punkts*). Citiem vārdiem, apstāklis, ka iestādes sniegtā atbilde nav iesniedzēja gaidītā un viņam vēlamā atbilde, nevar būt par pamatu secinājumam, ka atbilde nav sniegta.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka pieteicējam ir tiesības saņemt saprotamu un pamatotu atbildi uz viņa uzdotajiem jautājumiem, taču nav tiesību prasīt nedz konkrēta satura atbildi, nedz arī tiesas kontroli par to, vai strīdus jautājums pēc būtības ir pareizi novērtēts.

[10] Papildus norādāms, ka, ņemot vērā 2021. gada 2. septembra iesnieguma saturu, to nevar uzskatīt par tādu, uz kuru iestādei būtu pienākums sniegt atbildi, pamatojoties uz Iesniegumu likumu. Šajā gadījumā pašvaldība, pamatojoties uz Iesniegumu likuma 7. panta pirmās daļas 4. punktā un šā panta otrajā daļā noteikto, pamatoti konstatēja, ka ir pilnīgi pietiekami, atbildēt, ka iesniegums tiek atstāts bez izskatīšanas, jo iesnieguma teksts objektīvi

nav saprotams.

Arī šajā lietā tiesa vērsa pieteicēja uzmanību uz to, ka pieteicēja tiesā iesniegtais dokuments netiks pievienots lietas materiāliem tā klaji aizskarošā un izaicinošā satura dēļ. Jebkurš dokuments, ko persona iesniedz iestādē vai tiesā, rakstāms, ievērojot elementāras sabiedrībā vispārpieņemtas uzvedības normas un lietišķo rakstu valodas stilu, kuram viena no pazīmēm ir emocionāli neitrālu izteiksmes līdzekļu lietojums.

[11] Iesniegumu likuma 5. panta trešā daļa noteic, ka iestāde atbildi pēc būtības sniedz saprātīgā termiņā, ņemot vērā iesniegumā minētā jautājuma risināšanas steidzamību, bet ne vēlāk kā viena mēneša laikā no iesnieguma saņemšanas, ja likumā nav noteikts citādi.

Tiesa nekonstatē, ka pašvaldība, izskatot kādu no pieteicēja iesniegumiem, nebūtu ievērojusi Iesniegumu likumā noteikto termiņu atbildes sniegšanai. Uz 2021. gada 25. jūlija iesniegumu (saņemts 26. jūlijā) atbilde sniegta 2021. gada 28. jūlijā, tātad ņemot vērā iesniegumā minētā jautājuma risināšanas steidzamību; savukārt uz 2021. gada 28. jūlija iesniegumu (saņemts 30. jūlijā) atbilde sniegta 2021. gada 30. augustā – ne vēlāk kā viena mēneša laikā no iesnieguma saņemšanas.

[12] Pastāvot šādiem iepriekš lietā konstatētajiem apstākļiem, tiesai nav pamata atzīt pašvaldības faktisko rīcību par prettiesisku, jo atbilstoši iepriekš norādītajam pieteicējs atbildi pēc būtības ir saņēmis. Līdz ar to, nepastāvot tiesiskajam pamatam (prettiesiskai iestādes faktiskai rīcībai), noraidāms ir arī prasījums par atlīdzinājuma noteikšanu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Iesniegumu likuma 10. panta otro daļu, Administratīvā procesa likuma 246.–251. pantu, 263. panta sesto daļu un 289. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt pilnībā /pers. C/ pieteikumu par Tukuma novada pašvaldības faktiskās rīcības, nesniedzot atbildi pēc būtības uz 2021. gada 25. jūlija iesniegumu, atzīšanu par prettiesisku un atlīdzinājuma noteikšanu.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā pasludināšanas dienā.

Tiesnese S. Ozola